

Извлечение от
ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ № 9
ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ПРОВЕДЕНО НА 26 ФЕВРУАРИ 2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Христо Иванов – Министър на правосъдието и Соня Найденова – Представляващ ВСС

ОТСЪСТВАТ: Васил Петров, Галина Карагьозова, Георги Колев, Даниела Костова, Михаил Кожарев, Светла Петкова, Сотир Цацаров

/Откриване на заседанието – 9,40 ч./

.....

ХРИСТО ИВАНОВ: Първа точка – обсъждане на разчет на средствата, необходими за привеждане на възнагражденията на длъжностите в органите на съдебната власт в съответствие с изискванията на чл. 218 от ЗСВ. Благодарим на г-н Горанов затова, че се отзова в толкова кратък срок на поканата. Давам думата на комисия „Бюджет и финанси“.

Заповядайте!

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Колеги, от името на комисия „Бюджет и финанси“, поради отсъствието на председателя на комисията ще докладвам тази точка.

Първо да кажа „добре дошъл“ на финансовия министър. На вчерашното си заседание комисия „Бюджет и финанси“ предлага проект на решение, което е на вашето внимание, екземпляр от него е предоставен и на финансовия министър. Това решение е обсъдено и на съвместно заседание, мотивната част, с „Правната комисия“.

Комисията предлага на първо място да приеме проект на актуализирана Таблица № 1 на ВСС за определяне на максималните основни месечни работни заплати на съдии, прокурори и следователи в съответствие с изискванията на чл. 218 от ЗСВ.

На второ място предлагаме да се приеме проект на актуализиран Класификатор на длъжностите в администрацията по чл. 341 от закона, както и предлагаме проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на съдебната власт за 2015 г. с приложена финансова обосновка, като същата да бъде изпратена на министъра на правосъдието. Мотивите на комисията за това са следните: ВСС определя възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите, което е едно от основните му правомощия, предвидени в ЗСВ – чл. 30, ал. 1, т. 8. В същият закон, в разпоредбата на чл. 218, ал. 1 и 2 са определени основните месечни възнаграждения, които са максимални за председателите на Върховния касационен съд, Върховният административен съд, главният прокурор и директора на Националната следствена служба и размерът на основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност. Съгласно чл. 218, ал. 3 от ЗСВ възнагражденията на останалите длъжности в органите на съдебната власт се определят от ВСС. За периода от месец юли 2012 г. до месец януари 2015 г. констатираме, че

възнагражденията в магистратурата не са привеждани в съответствие със изискванията на чл. 218, ал. 2 и 3 от ЗСВ. Справките от Националния статистически институт, постъпили във ВСС сочат, че е налице промяна във фактическата база данни за актуализиране на основното месечно възнаграждение за най-високите длъжности в органите на съдебната власт по чл. 218, ал. 1 и на размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност по чл. 218, ал. 2 от ЗСВ. ВСС е длъжен да определи минималното основно месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност, според правилото на чл. 218, ал. 2 и конкретните възнаграждения на магистратите в органите на съдебната власт в рамките, очертани от чл. 218, ал. 1 и 2 от ЗСВ. В правомощията на ВСС по чл. 218, ал. 3 от ЗСВ е правно регулирано – чл. 30, ал. 1, т. 8 и подчинено на стандартите за независимост на съдебната власт, гарантиран със законните разпоредби – чл. 117 от Конституцията на Република България и чл. 16 от ЗСВ.

Предвид обективните данни за промяна в базата, на която се определя минималното възнаграждение в органите на съдебната власт, с оглед законовите разпоредби, ВСС следва да вземе решение да актуализира възнагражденията в магистратурата, в съответствие с изискванията на чл. 218 ЗСВ. Неизпълнението на това задължение би означало неизпълнение на едно от основните правомощия, възложени на ВСС. Като допълнителен аргумент трябва да се подчертае, че изискването на чл. 218, ал. 1 за ЗСВ за актуализиране на възнагражденията на лицата по ал. 1 се спазва, т.е. няма причина за различен подход към съобразяване и прилагане на законовите разпоредби. Задължението по чл. 218, ал. 2 и 3 от ЗСВ ВСС следва да изпълни като приеме актуализиран

проект на Таблица №1, в съответствие с данните на Националния статистически институт. Това решение ще гарантира спазване на стандартите за независимост на съдебната власт, заложи в националното законодателство и европейските принципи и изисквания да се осигури статут и възнаграждение на магистратите, съобразно достойнството на тяхната професия и тежестта на отговорността им. Същевременно в разпоредбите на Закона за публичните финанси чл. 19 и чл. 102 не позволяват ВСС да приеме самостоятелно решение в изпълнение на правомощията си, без актуализиране на средства, предвидени в бюджета на съдебната власт за 2015 г. В тази насока ВСС не за първи път предприема действия в опит да изпълни възложените му правомощия по чл. 30, ал. 1, т. 8 от ЗСВ, така както изисква разпоредбата на чл. 218 от същия закон. С решение по допълнителна точка 17 по протокол № 15 от 3 април 2014 г., ВСС въз основа на подробни мотиви е приел проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на съдебната власт за 2014 г., с приложена финансова обосновка, необходими за актуализиране на възнагражденията в органите на съдебната власт. С решение по допълнителна точка № 13 по протокол № 55 от 27 ноември 2014 г., ВСС в съгласувателната процедура относно проект на решение на Министерски съвет за одобряване на Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2015 г. е изразил изрично становище, че към този момент са необходими 25,4 милиона лева за актуализиране на работните заплати в органите на съдебната власт, считано от 1 януари 2015 г. Посочил е, че заплатите в органите на съдебната власт не са актуализирани от 2012 г., с което се нарушават разпоредбите на чл. 218 от ЗСВ и е предложено на Министерски съвет на Република България да преразгледа становището си по

проект за бюджет за съдебната власт за 2015 г. и да завиши разходната част с 33,4 милиона лева, които ще осигурят нормалното функциониране на органите на съдебната власт, в условият на рестриктивен бюджет.

И в заключение – ВСС в изпълнение на функциите си по чл. 16 и чл. 30, ал. 1, т. 8 от ЗСВ намира за необходимо отново да предложи проект на Постановление на Министерски съвет за извършване на корекция по бюджета на съдебната власт, свързан с превеждане в съответствие на основните заплати в съдебната система, спрямо актуалния размер на средната месечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера, съобразно изискванията на чл. 218, ал. 2 и 3 от ЗСВ.

Колеги, това са мотивите в подкрепа на предложеното от комисия „Бюджет и финанси“ предложение. Ще ви помоля ако имате съображения, да ги изложите и при всички положения бихме желали да чуем становището, мнението на министъра на финансите по проекта на това решение.

ХРИСТО ИВАНОВ: Друг някой има ли желание да коментира и ще дам думата на г-н Горанов.

Заповядайте, г-н Горанов.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Колеги, благодаря ви за поканата.

В деликатна ситуация съм, тъй като трябва много внимателно да структурирам отношението на едната към другата власт, но си спомням мои колеги юристи какво са ми разказвали. Висшата цел на правото било справедливостта и като така недостижимо, защото ако се достигне, изчезва правото. Това е първата част, която са ми разказвали. Другата част, която съм чувал от тях е, че законът не се пише, за да създава отношения, а само да

уреди вече съществуващи. И очевидно чл. 218, ал. 2, така както и финансовите правила на Народното събрание, приети от Великото Народно събрание не могат точно да измерят съотношението между търсеното добро материално обезпечаване на съдебната власт, за да може да си върши работата и състоянието, в което цялата държава се намира. Съгласете се, че средната заплата може да расте и тогава когато числителят се запазва, а се променя само знаменателя, т.е. ако си уволним секретарките и шофьорите, и чистачките, средната заплата нараства. Това обаче не променя с нищо дереджето на държавата. Златното швейцарско правило, което мери пенсиите също не отчита това, че средната величина понякога нараства неадекватно на реалните процеси. Не знам дали сте се замисляли, единственият закон, в който е заложен философски принцип, сигурно има много други, но аз понеже това съм завършил, това цитирам, е Законът за счетоводството. В чл. 4 на същия е изведен философския принцип за предимство на съдържанието пред формата, като директния разказ на законодателя е, че при осъществяването на своята дейност фирмите трябва да се водят от предимството на икономическото съдържание пред правната форма. Това е един от принципите на счетоводството, заедно с текущото начисляване, заедно със справедливост и други такива класови понятия се извеждат в този закон, като целта му е да кара така, че икономическите субекти да са честни пред кредиторите си и пред обществото по отношение на финансовото състояние. Между другото основният пример за предимство на съдържанието пред формата на практика може да се даде с финансовия лизинг, който ако питам вас ще кажете, че пред финансовия лизинг колата си остава собственост на лизингодателя, но счетоводството изисква от получателя да си я заприходи, защото

на практика получателя ще използва през по-голямата част от време актива и в края на периода има клауза за прехвърляне на собствеността, т.е. това е едно скрито придобиване от гледна точка на икономическата същност на сделката, но от правна гледна точка собствеността си е останала при лизингодателя.

Разказвам го това, не за да печеля време, а за да обясня, че съм в много деликатна ситуация по кой най-елегантен начин да ви извадя и вас от положението, в което, вашия закон, който не е лош, но в случая не отчита добре състоянието на държавата и ви кара да търсите и да вземате решения, спазвайки основния принцип, на който вашата работа трябва да се подчинява, че само законът трябва да ви ръководи, как да излезете от ситуацията, че всъщност до вчера в българското Народно събрание, центъра на властта, водехме един много небалансиран дебат по отношение на финансовото състояние на държавата – дълга, и на следващия ден трябва да говорим с една от властите, която крепи, защо са три власти, защото само три точки определят единствена равнина, това е основна аксиома в стереометрията. Ярослав Хашек, той е роден на 30 април сто години преди мен и понеже и Юлия /Колева/ и тя е родена на 30 април затова си направих труда да го прочета, написал е „Швейк“, в едно интервю за един журналист, той е бил по-аскетично настроен, нещо като Айнщайн, но не е чак толкова умен – на един стол четирикрак единият му крак бил счупен и той го подпрял на стената, за да не падне докато се води интервюто и в този момент журналиста го пита: Абе, защо чак толкова непренебрежимо се отнасяте към материалните неща и Хашек с присъщото си високомерие му казва: момче, не гледай този стол, че е на три крака и се клати, той можеше и да е на два, но три точки, три власти са достатъчни за единствена равнина, само че едната

власт не може да ви реши проблема. Пари за такова увеличение на заплатите няма! И ако четем само буквата на закона, сте напълно прави, обаче ако се водим от икономическото съдържание пред правната форма, не можем да намерим аргументки да ви подкрепим и това не е нарушение на чл. 8, ние си взаимодействаме, просто няма пари. Това не е счетоводителски отговор, а е обяснение и разбиране за ситуацията, в която сте и вие, и която вашите колеги постоянно, тези, които ръководите постоянно поставят пред вас, но за съжаление не съм в комфортната ситуация да разпределям излишъци, а в некомфортната ситуация да ме слагат на банкноти, за съжаление фалшиви. Аз няма да съдя Мая Манолова по наредбата, в смисъл да я наказвам по онази наредба там как се използват графични елементи на банкноти, защото ще стана като Стоян Мавродиев. Проблем е обаче, че пари няма, може само да се печатат, но само Мая може да ги печати, никой друг - и БНБ не могат, валутен борд и т.н., да не ви оттегчавам с материя, която не ви е основна дейност. Та, колеги, за съжаление можем само като Шойбле и Варуфакис да се разберем, че не сме се разбрали. Няма как да ви помогнем, няма пари в държавата за такова увеличение. Мога да ви помогна с едно – конституционният законодател ми е дал право да променям законите за разлика от на вас, вие можете само да ги отменят. Ако искате ще променим чл. 218, да не сте в такова некомфортно положение и да отчита по друг начин пропорциите между финансовото състояние на съдебната власт и финансовото състояние на цялата държава. Всичките ви сметки са коректни, нямам никаква забележка към аргументацията, мотивите, правното основание и изводите, само че ако в закона напишете, че финансовия министър е крокодил, той няма да стане крокодил, той

ще си остане същият, какъвто е и преди законодателното решение. Благодаря.

ХРИСТО ИВАНОВ: Благодаря на г-н Горанов.

Заповядайте!

ЮЛИАНА КОЛЕВА: Аз искам да благодаря за откровеността и за директния отговор, не съм очаквала нещо различно, но пак в същия дух на конструктивизъм бих искала да кажа, че всъщност бюджета на съдебната власт има два варианта за резерви, които не се използват, които ние няколко пъти сме ги предлагали на изпълнителната власт.

Първият вариант е промяна на тази част, повтарям част от Тарифата за съдебните такси, която е съвършено неадекватна. Мога да дам пример с административните производства, с данъчни дела, с други видове административни производства, които имат много висока стойност, изразходва се огромен ресурс на съдебната власт, но държавната такса, която заплащат жалбоподателите е твърда – 50 лв. за юридически лица и 10 лв. за физически лица. В тази своя част тази тарифа, пак повтарям, от наша гледна точка, а пък и смятам, че и от икономическа гледна точка е съвършено неадекватна. Правили сме предложения за промяна, мисля че има проект в Министерство на правосъдието, но тази наредба трябва естествено да мине като промяна през Министерски съвет. Досега дали от гледна точка на популизма, дали от някакви други съображения, не знаем, но не е станала факт.

Вторият голям резерв от наша гледна точка е събираемостта на вземанията на съдебната власт, което е проблем между нас и Националната агенция за приходите. Една много голяма част от тези вземания представляват разноски, които се правят от съдебните органи в изпълнение на тяхната държавна

функция да правораздават. Тя не може да бъде събрана, защото Националната агенция за приходите е решила, че това са частни държавни вземания. Тъй е приела, да речем. И отказва да извършва събиране на този вид разноски. Няма според мен никакво съмнение, не само според мен, според Съвета, според съдебните органи и според цялата съдебна власт никакво съмнение, че тези разноски, които пак повтарям, се правят от съдебните органи не в качеството си на участници като страни в производството, а като правораздавателни органи са публични държавни вземания, ако и това да не е конкретно фиксирано в /намесва се Владислав Горанов – увеличаването няма да подобри събираемостта в тези случаи/ Юлиана Колева – със сигурност ще я подобри, защото в момента не се правят никакви опити за събиране, просто се трупат в кашони тези изпълнителни листове, а не се образуват в производства и не се предприемат никакви действия. Та това са двете резерви, които, пак казвам, ние няколко пъти вече предлагаме на изпълнителната власт, естествено съзнавайки цялата финансова ситуация, в която се намираме от доста години.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Коментар по двете теми. Аз също много съм се изкушавал и продължавам да се изкушавам да настоявам за промяна на тарифата, естествено на правосъдния министър това никога няма да му е най-комфортното решение, което е взел, спомнете си, че когато Антон Станков преди години взе подобно решение после Административния съд отмени част от промените, но не това е темата. Аз съм изследвал какво е съотношението на финансиране на съдебната власт от данъци и от такси и в интерес на истината очаквах моята теза, че при нас финансирането от данъци е твърде високо, да се окаже аргумент затова да настоявам за промяна на таксите обаче изследването ми

в рамките на Европейския съюз, което помолих да направят показва, че България съвсем не е различна от общата практика и с много малки изключения, където има други правни доктрини и концепции, финансирането на съдебната власт, финансирането на съдебната система се извършва в различна пропорция на данъци спрямо такси, т.е. аргумента, че таксите са ниски не може да бъде подкрепен от това, че част от бюджета на съдебната власт се финансира от данъци. Със сигурност трябва да намерим най-добрия баланс между достъп до правосъдие, общо взето какъв пример бих могъл да дам, колкото и неадекватен да е, големият спор за потребителската такса при джи-пи-тата, тя няма роля да финансира общопрактикуващите лекари, а да възпира холериците от прекомерно използване услугите. При вас с таксите примерно за решаването на отделни спорове въпросът стои по същия начин. Вероятно би трябвало да се търси баланса между реалната цена на услугата, която оказвате на обществото и прякото облагане на тази услуга през таксата, която налагаме с нормативни решения. Аз мисля, че все пак трябва да има стъпка в тази посока и с министъра на правосъдието ще си говорим, но моят анализ показва, че с тези аргументи, с които трябва да вдигнем номиналните такси със същите трябва да намалим пропорционалните, защото те пък анализа, който сме правили, са много високи спрямо приетите в развитите западни демокрации и това, че не са разходно емитирани не е единствения аргумент, по-скоро проблемът е, че те защитават високия им размер, високият им размер ограничават достъпа на по-слабите икономически субекти от търсенето на справедливост, която съдът може да им даде, заради големия размер на пропорционалните такси, например тарифата, но това го казвам не за да настоявам за намаляването, а за да коментирам, че не сме

намерили баланс наистина в таксите на ЗСВ, които Министерски съвет определя, но пребалансирането им едва ли ще увеличи финансовия ресурс на системата.

По отношение на събираемостта на НАП – 169 публични взискатели, т.е. 169 възложители на събиране има НАП и проблемът е, че колегите от приходната агенция сега в това си качество, а и преди в различните си качества, в които съм работил в Министерство на финансите винаги сме коментирали, че трябва да имаме приоритети и да се влага ресурс първо за най-големите титули, т.е. за най-важните задачи и по степен на възможност да се опитаме да свършим работа на всички колеги, и на колегите от КАТ, МВР и от съдебната власт, същият е проблема и в Бюрото за правна помощ, ние си плащаме като общество за достъп до правосъдие на всички и за да гарантираме, че всеки ще има адекватна защита, в следващият момент тези, които неоснователно са получили такава правна помощ трябва да им се върнат парите, пак идват в НАП. Така, че напълно съм съгласен, че има с какво да ви се помогне и ще работим заедно в тази посока, готов съм и на други ваши заседания да дойда, но не мога за съжаление да ви обещавам веднага, днес, сега, че чл. 218 в ЗСВ може да бъде изпълнен по начина, по който законодателя го е решил, мога само да ви обещавам, че можем да го променим ако това ви тежи много на съвестта.

ХРИСТО ИВАНОВ: Г-н Георгиев и после г-жа Соня Найденова.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми г-н министър, аз не искам да Ви губя времето, но имам една съвсем също кратка реплика – да не се безпокоим за чл. 218, той се изпълнява. Той се изпълнява по отношение на четирима наши колеги по ал. 1 и се изпълнява по

отношение на много други държавни служители във всички останали власти, като започнем от председателя на Народното събрание, президента /намесва се Владислав Горанов – тези лоши хора /шегува се/ Румен Георгиев – опазил ме Господ, въобще не я споделяме тезата, че са лоши хора, нито, че е лош текста. Вие сте изключително убедителен и съм убеден, че ще убедите и другите да премахнат чл. 218, но той е невинен, той си съществува и се изпълнява. Нещо, което също може да бъде премахнато без никакъв проблем е конституционния принцип, на който той почива. И това се е случвало, на много места е премахван, и това не е довело до нищо добро. Понеже обичате историческите аналогии, ще Ви кажа, че възражението “няма пари” е несъстоятелно от много хиляди години и по-добре е да се ориентира към друго решение, а то е действително да намерим точния баланс между властите, защото както виждате ние не сме Министерски съвет на съдебната власт, защото си нямаме министър на финансите, нямаме си министър на отбраната, много неща си нямаме и затова трябва да взаимодействаме с всички останали, защото има и една друга опасна тенденция, далеч съм от мисълта да Ви я приписвам като грях персонално на Вас, още повече, че сте роден на една дата с една колежка, която много харесвам и уважавам, въпросът е действително за едно съотношение и за едно отношение между властите, което дължим в България, за да имаме държава, защото възгледа, че правосъдието е услуга и когато човек не е доволен от подстригването и бръсненето това може да се отрази на цената му не трябва да се възприема за правосъдието, нито то да бъде финансирано с такси, защото то никога не може да бъде на самоиздръжка, както и законодателната, и изпълнителната власт сами по себе си. Така, че ако имаме неразбиране на най-важното,

да се спазва едно съотношение, проблемът миналата година не беше решен, миналата година нашите заплати изоставаха със 7 % и нещо, тази година процентите са 12. С други думи, този аргумент не решава този проблем, продължава да се разтваря една ножица и тук не става дума дали ще заличим или не чл. 218, става дума за нещо много по-важно – дали ще спазим един от основните демократични принципи и залога е много по-голям от тридесет и няколко милиона лева, които аз съм убеден, че могат да се намерят, защото съм убеден и във Вашите качества на добър финансист. Аз съм сигурен, че ако Вие вярвате в целесъобразността на един разход, тъкмо защото сте добър финансист, и в сегашните условия, аз не казвам, че под нас има кладенци с петрол или шукат, бликат някакви пари, които да разпределяте, но точно затова е добрия финансист, там където е трудно да намери решение, да го намери. Аз съм убеден, че ако стигнем до общия извод, че трябва да се свърши тази работа, тя ще бъде свършена, както и обратното – ако изначално имаме една нагласа да не се свърши работата, няма сила, която да ни накара, няма да пращаме съдия-изпълнители в Министерство на финансите, това е невъзможно /намесва се Владислав Горанов – съдия-изпълнители може, прокурори не ни пращайте /шегува се/ Румен Георгиев – аз съм също много далеч от тези, които биха могли да пращат. С други думи – аз мисля, че е крайно време да се обърне внимание и тук не става дума за ситуацията на Съвета, този Съвет днес е в един състав, утре ще е в друг /намесва се Владислав Горанов – нали знаете всъщност, че Андрешко не е бил данъчен, бил е съдия-изпълнител, бирник е бил/ Румен Георгиев – героят, да, да. Е да ама той е ходил по селата, а сега ние си носим парите в НАП, така че днешните бирници не трябва да се оплакват. И тази аналогия не е много правилна!

Да се върнем на темата. Аз мисля, че след като бяхте така любезен да похвалите нашата служба, че сметките са ни правилни, действително да се концентрираме върху осигуряването на средствата. Благодаря.

ХРИСТО ИВАНОВ: Знак ми даде г-жа Найденова, после г-жа Неделчева, след това г-жа Стоева и Камен Иванов.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Благодаря. Г-н Горанов, ще се опитам да бъда кратка, за да не повтарям казаното от колегите преди мен. Ще се върна на конкретиката в нашия разговор, като цитирам сумата от 35 милиона, 12 хиляди 229 лева, за които би трябвало да сте уведомен, това е сумата, която към дата 5 февруари сме фиксирали като несъбрана от Националната агенция по приходите, вземания на съдебната власт за 2014 г. Г-жа Колева подчерта важността на този проблем, още повече, че бюджета на съдебната власт в частта ѝ собствени приходи включва именно и събираемостта на вземанията в полза на съдебната власт. Казвам условно в полза на съдебната власт, защото това са държавни вземания, това не са вземания на съдебната власт, просто съдебната власт е тази, която предявява претенциите като вискател от името на държавата и ми е трудно да разбера логиката на тази немалка сума, която почти покрива претенцията, която в момента сме поставили на Вашето внимание от 45 милиона, с новата ал. 6 на чл. 2 от Закона за държавния бюджет за 2015 г., която предвижда, че за 2015 г. неизпълнението на приходите на съдебната власт не се покрива с допълнителна субсидия от централния бюджет, което, ще ме простите, казват, че юристите били най-лошите икономисти, но ако се запази този темп на несъбираемост за 2015 г., дори и да се запази 35 милиона несъбрани държавни вземания, макар и от съдебната власт, която

знаем всички, че не тя ги събира, а структура подчинена на Вас като министър на финансите, означава, че този недостиг няма да бъде покрит със субсидия от централния бюджет. Това не знам защо някак си ми напомня на една реклама, която се върти по медиите: Не купувайте контрабанда, защото не можем да се справим, т.е. бюджета ви ще намалее, защото ние не можем да съберем държавните вземания от такси, които съдебната власт определя. Трудно ми е да разбера и другата Ви логика за икономическото състояние на държавата, което да е основание да не се спази законова разпоредба. Ние сме хора на правото, ние сме хора на реда, ние сме тези, които прилагат законите, а не ги създават и така се опитвам да дам за себе си отговор, предполагам, че и колегите, и тези, които са и в съдилищата трудно ще проумеят например как да не наложат една присъда глоба или конфискация, която изисква закона, само защото подсъдимия няма имущество или финансови средства за да я плати. И затова, присъединявам се и към призива на г-н Георгиев – ние трябва да намерим баланс, ние трябва да държим равнината на три точки, както сам казахте, в противен случай не ми се ще да мисля, че баланса трябва да се пази на равнината от две точки. /намесва се Владислав Горанов – две точки определят единствена права/ Соня Найденова – би могла да се наклони равнината, разбирате ли! Което не е хубаво за никой! Благодаря.

ХРИСТО ИВАНОВ: Г-жа Неделчева.

КАРОЛИНА НЕДЕЛЧЕВА: Благодаря за думата. Докато ми дойде реда изцяло, което исках да кажа се каза от колегата Найденова, но само ще допълня – съдебната власт не е търговско дружество и когато преценяваме приоритетите при търсене на баланса, нека да не забравяме, че тя е част от държавната власт и

националните интереси се отстояват именно от тези три власти, част от която е съдебната. Преди малко министър Горанов каза, че приоритетите са към националните интереси. Част от тези интереси се отстояват именно от съдебната власт. Така, че несъбраните действително 35 милиона от НАП само за заявени през 2014 г. изпълнителни листи е едно изключително показателно състояние за бездействие на друга една власт по отношение събираемостта и формиране бюджета на съдебната власт. И понеже започнахте с литературни сравнения ме навяваше да се сетя за Джоузеф Хелъри “Параграф 22”. Алинеята, която колегата цитира в Закон за държавния бюджет 5 на чл. 3 за собствените приходи при неизпълнението им за 2015 г., че няма да се субсидират от държавния бюджет автоматично означава хем няма да получавате пари, хем си търсете начин да ги формирате, хем пък ние няма да ви съдействаме, за да си събирате приходите. Така, че призовавам Ви да постигнем разбиране.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Разбирането сме го постигнали и затова съм тук, решение трябва да намерим.

ХРИСТО ИВАНОВ: Г-жа Стоева.

НЕЗАБРАВКА СТОЕВА: Благодаря Ви, г-н министър. Уважаеми г-н Горанов, понеже наистина много си служите с цитати, аз първо Ви благодаря затова, че приехте поканата, и че сте сред нас тук, но не съм удовлетворена от Вашата позиция /намесва се Владислав Горанов – обратното щеше да е проблем/ Незабравка Стоева – да, една мисъл цитирам на Буров: Пари при пари отиват, но не многото при малкото, а малкото при многото. В тази връзка нашият разговор струва ми се и повече разговор прилича на приказката: Кучето лае, керванът си върви, защото в продължение на много години, и предишния, и настоящия състав на ВСС е

поставял този проблем, простете, че ще Ви задам един въпрос, но Вашето искане евентуално, защото казахте, че ще направите искане, за да ни помогнете, до Конституционния съд за отмяната на чл. 218, ал. 2 от ЗСВ, в тази част на Вашето изказване аз усетих ирония, затова моля Ви да уточните, като ще Ви подам няколко жокера: това го направихте, защото искахте да ни сплашите, защото искахте да ни покажете, че работещите магистрати не заслужават по отношение на тях да се приложи принципа на върховенството на закона или защото искахте да затвърдите извода, че съдебната система не може да бъде независима, защото ние сега сме в състояние да търсим приложение на закона по отношение на може би най-главната, основната част бюджета, парите за съдебната система. Благодаря.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Вероятно сте прави по отношение на това, че от доста време чл. 218 не се изпълнява. Със сигурност в държавната администрация е планирано увеличение на възнагражденията няма от 2008 г. и мога да ви дам точна статистика за измененията в разходите за персонал на ниво министерства и ведомства, за да видите, че изпълнителната власт не е лоша към съдебната, а всъщност има обективни предпоставки и реалности. Не съм казал, че ще сезирам Конституционния съд, Министерския съвет мисля, че няма право да го прави, само се пошегувах, че за разлика от вас ние имаме законодателна инициатива и ако толкова ви тежи чл. 218, ал. 2, можем да търсим друг баланс, защото очевидно автоматизма на привързването на възнагражденията на магистратите с една средна величина, която не измерва обективно състоянието на икономиката на държавата и възможността държавата да финансира разходите си ни поставя всичките в капан, не случайно дадох примера и със златното

швейцарско правило, което предвижда да се увеличават пенсиите с реалното съотношение между нарастването на цените и осигурителния доход, а средният осигурителен доход може да расте и той растеше по време на най-тежката икономическа криза, когато събираемостта падаше рязко, безработицата се увеличаваше стремглаво и именно заради увеличението на безработицата средния осигурителен доход растеше, защото когато започват затруднения в търговските дружества, каквото вие не сте, там обикновено първо се освобождават от най-ниско квалифицирания персонал и средния осигурителен доход за това търговско дружество нараства, но пак да кажа, това, че съм тук, не знам колко често идват министри, освен правосъдния във вашето съвещание, показва едно – знаем, че има проблем и трябва заедно да му търсим решението. Ако иносказателния език, който понякога ползваме е упрек към политиците той е състоятелен, но започнах в началото максимално откровено. Трябва да обсъдим заедно как да решим проблема, аз не мога да приема за нормално при положение, че вчера в българския Парламент се е водил дебат, че в следващите няколко години трябва да има 16 милиарда лева поемане на дълг, с който да финансираме вече извършени разходи в миналото, и с който да финансираме превишението на разходите над приходите в следващите няколко години, на следващия ден ще говорим за увеличаване с 12 % на заплатите в съдебната власт, защото това го изисквал закона. Всяка власт трябва да си намери баланса и затова съм тук, за да търсим заедно решенията, приемам всички упори по отношение на НАП, само трябва да ви напомня, че казах, че НАП има над 160 вискателя, вие със сигурност имате основателни критики към НАП, но НАП си вършеше работата, поне под мое ръководство, защото спрямо същия период на 2014 г.,

когато не ви е идвал финансовия министър на заседание, тогава постъпиха с 400 милиона по-малко приходи, 400 милиона по-малко приходи, спрямо същия период на миналата година, в месец февруари ще постъпят по предварителни оценки с около 200 милиона повече спрямо същия период на миналата година, т.е. ние успяваме по някакъв начин да подобрим работата на изпълнителната власт в частта събиране на приходи и това не е повод за хвалба, а показва, че се опитваме да подобрим работата на изпълнителната власт, но недостатъчно, защото все още общите разходи на държавата превишават приходите, които събираме от българските граждани и резултатът е дефицит, 2 милиарда и половина за тази година, което политиците не харесват, аз като финансов министър най не харесвам и съм в деликатната ситуация хем да не ви обидя и да кажа: съдебната власт трябва да се съобразява с изпълнителната власт, със състоянието на икономиката, хем да отчита, че с времето нарастването на възнагражденията в съдебната власт изтикаха в ъгъла материалната и веществена издръжка и сте станали като бюджета на МВР, не чак дотам, но натам се движите – огромни като процент разходи за персонал, съпоставени с материална и веществена издръжка, което също ви е аргумент постоянно да претендирате къде изпълнителната власт не ви е гарантирала възможността да си вършите работата. Да ви кажа честно как е – днес заради случилото се миналото лято България, Германия и Франция са в процедура за макроикономически дисбаланси, но пък докато германците са в такава процедура аз съм относително спокоен. Та днес Европейската комисия каза, че открива процедура срещу България, Германия и Франция за макроикономически дисбаланси като първото изречение по отношение на България е да стартира от

лялото на миналата година проблемите във финансовата инфраструктура на държавата, т.е. банковата система и другите части на финансовата инфраструктура, които не са в бюджета. Това го казвам не за да се оправдавам, а за да си кажем, че ние имаме проблем и този проблем го адресирахме преди малко през таксите и с г-н Иванов ще си го водим този разговор, все пак ние сме от 7 ноември 2014 г., а не 2013 г. и ни трябва време да успеем да подредим ..., той също се субсидира от миналото, защото умните хора се учат от грешките на другите, не от собствените си. За съжаление не мога да изляза с предложение, колеги, днес, че мога да намеря дори част от исканата от вас сума. Не съм сигурен, че съм прав, но дебата по отношение на разходите за бюджета приключи в края на миналата година. Дали е приключил правилно, дали не, спомнете си, че сегашното правителство имаше две седмици да направи два бюджета едновременно – актуализация на стария и да приеме новия. След като веднъж е приет бюджет, той е една прогноза какво ще се случва във финансовия план през приходите и разходите, и докато разходите са обещание, приходите са намерение. Крайният резултат обаче дори на тази прогноза е отрицателен и то с 2 милиарда и половина и ако днес мислите, че ми е комфортно да го водим този разговор, вие се чувствате по някакъв начин обидени, съжалявам за това, но мога само да направя коментара, че ако искаме да спазваме закона, очевидно той не отговаря на реалностите на обществото и можем да го променим, защото във вида си, в който съществува не работи, можем да го променим и като финансови правила, Народното събрание на които се позовавате по отношение на президента и председателя на Народното събрание, между другото и по отношение на премиера важат същите правила, но ако приемем, че

тези средни показатели не отчитат реалното състояние на възможностите на обществото да си покрива разходите трябва да ги променим, защото когато едни писани правила не могат да се спазват, а искаме да спазваме всички правила, по-добре да ги променяме, отколкото да не спазим. Не мога обаче да ви обещаю /намесва се Румен Георгиев – или да ги спазваме еднакво за всички/ Владислав Горанов – съгласен съм категорично, убеден съм, че на Народното събрание, понеже съм бил народен представител, вместо да се чудят как да си замразяват заплатите и да демагогстват, по-добре е да се измисли друг обективен критерии, който да формира възнагражденията на висшите ръководства на трите власти, за да не сме в такава ситуация. Средната величина не ни върши работа нито на Народното събрание, нито на Министерския съвет, очевидно и на съдебната власт. Магистратите трябва да получават много високи заплати. Те, които могат да решат обществени отношения за милиарди трябва да получават много високи заплати, не бива да получават нищо извън тях, защото изкушението е голямо. Когато решаваш особено материални спорове за милиони, двете страни, които участват в този спор са готови по всякакъв начин да се опитат да го предрешат на друга плоскост и това е проблем не само за съдиите, даже за митничарите е проблем, но съгласете се, че упрек може да носи изпълнителната власт, не сме си подредили нещата от гледна точка на финансовото състояние на държавата, вероятно темата е дали тази данъчна тежест успява да покрие всички сметки на държавата, моето мнение като икономист е, че преди да си свършим работата да си съберем всички пари не трябва да поглеждаме в данъчната тежест, защото е най-лесно, най-лесно да вдигнеш данъците като решение, но състоянието в днешния ден е такава, че аз не мога да помогна, в

смисъл финансовия министър и Министерския съвет, да не мислите, че на Христо /Иванов/ му е хубаво с неговия бюджет. Не се е оплакал, защото е възпитан.

ХРИСТО ИВАНОВ: Камен Иванов, Юлия Ковачева.

КАМЕН ИВАНОВ: Уважаеми г-н министър на финансите, колеги, първо аз лично ще благодаря на министъра на финансите, че дойде, за да чуе нашето становище, не чак толкова нашите искания, те можеха да бъдат предоставени, както се е случвало, на вниманието му и в писмен вид.

Впрочем разговорът, който водим не е въпрос на възпитание и най-вече пък е въпрос на възпитание и той трябва да бъде разговор на възпитани, интелигентни хора, образовани хора, които обаче трябва да излязат от сферата на свенливите благопожелания тогава когато говорят такава сериозна тема, каквато е финансовото осигуряване на една от трите власти, а именно на съдебната власт. Моето уважение отново, г-н министър, аз обаче искам да върна разговора ни в няколко конкретики.

Първо, защото решението на комисията по “Бюджет и финанси” от вчера е решение, което следва естествения ход на развитието и бюджетирането на съдебната власт, а не е инцидентно решение на самата комисия. Становището, което взехме по протокола и по точка 8.2. от вчерашното заседание на нашата комисия е поредна и тя е естествено продължение на позицията, която сме заемали от края на 2012 г. Впрочем тогава ние се обърнахме към тогавашния министър на финансите г-н Дянков с конкретни искания, които отново бяха основани изцяло на закона и бяха изцяло правно аргументирани, в тях нямаше капка емоция. Тогава бяхме наречени с няколко определения, аз съм запомнил определението “гнусни”, “гнусни хора”, “гнусни искания”, след това

имахме отново срещи с премиера на републиката Орешарски по темите на съдебната власт, където отново имаше благопожелания и възпитан разговор. От това не последва абсолютно нищо. Обещанията, които ни дадоха не се реализираха. След това имахме среща с министъра на финансите Чобанов, там бяхме посрещнати още по-вежливо. Част от колегите знаят, разговорът беше мил, но от това не последва абсолютно нищо. Впрочем ние поставяме въпросът за увеличаване на възнагражденията на съдиите, прокурорите, следователите и служителите от съдебната власт. Въпросът обаче преди да поставим разглеждането на нормата на чл. 218, ал. 1, 2 и ал. 3 от ЗСВ, ние поставихме много други въпроси, които не бяха решени. Приемам, че бяха чути, но не бяха решени. И сега ще взема повод от няколко Ваши казани сега днес пред нас, Вие казвате изпълнителната власт не е лоша към съдебната власт. Разбира се, че не е лоша, но тя прояви безразличие, прояви безразличие по отношение на исканията ни НАП да бъде активна по отношение на събиранията на вземанията на съдебната власт, защото те са част от бюджета, който ние формираме, и с който охраняваме тази власт, и издържаме тази власт.

Второ – изпълнителната власт беше безразлична към искането ни да бъде променена тарифата, защото съгласете се, не е нормално да се водят в държавата съдебни дела, чиято цена е равна на цената на кутия цигари или на кутия бонбони и то от най-евтините. Това не може да бъде оценка на правосъдието като такова, а колегата Георгиев каза, че наистина на правосъдието не може да се гледа като на услуга.

Трето – ние получихме едно безразличие и от законодателната власт и искам да го кажа, защото форума, който сега /намесва се Владислав Горанов – не съм виновен за .../не се

чува/ Камен Иванов – не, не, аз ще Ви кажа в какво те не ни помогнаха. Не ни помогнаха в изключително аргументирани предложения, свързани със Закона за съдебната власт, разбира се, ще вляза в шеговития Ви тон, отчасти да кажа, че ние там не предложихме отмяна на чл. 218 от ЗСВ, но предложихме изключителна аргументация по отношение на конкурсите, кариерното израстване, бюджетирането на съдебната власт и начина, по който съдебната власт се увеличава, защото ние се увеличаваме непрекъснато, ние не получаваме адекватно финансиране, но непрекъснато се увеличаваме. И забележете – увеличаваме се по щат, защото не получихме подкрепа на наши искания това да бъде ограничено. Увеличаваме се по брой, с външни конкурси и т.н. /намесва се Милка Итова – не се увеличаваме/ Камен Иванов – запълват се незаети места, които иначе не са финансово обезпечени. Г-жа Маргарита Радкова е тук, тя ще ме подкрепи в това, т.е. имаме щатове, те не са финансово обезпечени, моля ви, разбира се, че се увеличаваме. /шум в залата/ Ще ви кажа – 2001 г., нека са изкажа да ви кажа цифрите – 2001 г. съдии, прокурори и следователи в системата са 3380, към 1 януари 2014 г. ние сме 4163, сега гарантирам, че сме повече. На думите Ви за разбирането на разделението на властите, ние в тази насока можехме да бъдем подкрепени, да бяхме подкрепени /намесва се Владислав Горанов – да бъдете подкрепени/ Камен Иванов – и да бъдем подкрепени, тогава нямаше системата да е приблизително или по-голяма по численост от българската армия. Затова възникват тези проблеми. /намесва се Владислав Горанов – вие сте по-важни от българската армия/ Камен Иванов – Вие казахте обаче, аз ще върна отново разговора в няколко пункта, които искам да бъдат чути внимателно. Факт е, че към настоящият момент, към

днешната дата, съдиите, прокурорите и следователите на най-ниските длъжности, а оттам нататък съответно, получават 12 % по-ниско възнаграждение от това, което закона предвижда за тях. Нали някой няма да оспори тази констатация. Факт е, че към настоящия момент ние не изпълняваме разпоредбата на Закона за съдебната власт, защото, както Вие казахте, аз нямам никакво основание да противореча и не мога да противореча, разбира се, съгласявам се, че в хазната няма пари, хазната не позволява такова разплащане, такова законово разплащане, но от тази гледна точка трябва да се чуе ясно и другото, че всъщност пък законът се изпълнява, и г-н Георгиев го подчерта, по отношение на чл. 218, ал. 1 и знаете ли защо – защото в други власти, вън от съдебната нарастват среднобюджетните заплати и възнагражденията, които определят пък възнагражденията, относимо към нашата съдебна власт. Благодаря ви. Темата е толкова обширна, че тя може наистина да продължи не с часове, а с дни да бъде коментирана, но все пак това са неща, които си заслужава да бъдат чути и казани. Благодаря.

ХРИСТО ИВАНОВ: Благодаря, г-н Иванов.

Г-жа Ковачева.

ЮЛИЯ КОВАЧЕВА: Уважаеми г-н министър, към Вас се обръщам, защото Вие сте поканен на нашето заседание, защото по темата и дебата, който се води Вие сте активния участник, г-н министъра на правосъдието и той засега слуша внимателно, може би и той ще вземе някакво отношение, ние сме ги водили с него тези разговори, той знае нашето становище, с някои от аргументите ни е бил съгласен, с други не, което е нормално за един спор като представители на различни власти.

Този спор някак си, този дебат се завъртя около текста на чл. 218, защото в него е регламентирано правилото как се

определят възнагражденията в магистратурата. Това правило трябва да кажем, че съществува още от 1994 г., когато е приет предишния Закон за съдебната власт, вече отменен. И в различни финансови и икономически състояния на държавата е действало и да си кажа откровенно, аз не си спомням досега да е поставяно под съмнение неговата полезност. /намесва се Владислав Горанов – намери се и такъв/ Юлия Ковачева – да, намери се и такъв, винаги има първи път. Лично на мен ми се струва, че проблема не е в правилото на чл. 218 или без значение какъв ще бъде конкретния текст от закона, той е предвиден от законодателя, за да гарантира заплатите в магистратурата като отчита всички специфики на труда, който полагат съдиите, прокурорите и следователите, и всички ограничения и тежести, които носи тази професия, така че аз не мисля, че неговата промяна ще доведе до нещо по-добро. Това правило не е прието нито за удобство, нито за утежнение на работата във ВСС, то е относимо и валидно единствено към магистратурата и към нейната зависимост, и към гарантирането все пак на някакъв стандарт на възнаграждение в тази държава. Разбира се, законодателят може да приеме и друго решение, както много пъти го е показвал, че може, но ако говорим за законодателни изменения вземам повод от Вашия коментар, че съгласувателната процедура и приемането на бюджета е вече факт, че ние имаме бюджет за 2015 г. и в тази връзка ми се иска да кажа, че Законът за публичните финанси дава възможност примерно на Народното събрание, което също има самостоятелен бюджет, да участва в тази съгласувателна процедура и да изразява становище, и да постига съгласие с останалите власти, когато има несъгласие по неговия бюджет. Подобна възможност на ВСС не е дадена, той е поставен в ролята на наблюдател, който може само и единствено да изразява

публично становището си съгласен ли и е или не, но не е предвидена никаква възможност да участва реално по закон в подобна съгласувателна процедура, в каквата участва Народното събрание, имам предвид текста на чл. 69 от Закона за публичните финанси. Та хубаво би било законодателят да предвиди една такава възможност ако наистина се твърди, че бюджета на съдебната власт е функция и част от независимостта ѝ, както е записано в Конституцията.

Мисля, че могат да бъдат намерени резерви и може да бъде помислено да се спази разпоредбата на чл. 218, защото това е важно за всички съдии, прокурори и следователи, защото това е оценка и отношение към техния труд. Бюджета на съдебната власт се намира в това състояние не от тази финансова година и не от, не по причина, че точно това управление се е отнесло към този бюджет по този начин, това е една линия, която доста отдавна се наблюдава за увеличаване на собствените приходи в бюджета на съдебната власт и намаляване на субсидията. Само, че 2010 г. когато беше увеличена тежестта на собствените приходи и намалена субсидията коментара и той се вижда от протоколите на стенограмите на Народното събрание беше, че ще бъдат увеличени таксите, за да може да се компенсира /намесва се Владислав Горанов – на Мая Манолова бяха коментарите/ Юлия Ковачева – не, това са стенограмите на Правната комисия от 2010 г. ако не ме лъже паметта, не си спомням кой ги е коментирал, но такава беше тенденцията – да се намали държавната субсидия, да се увеличат собствените приходи и да се предвиди увеличение на държавните такси. Това не е неразумно между другото, защото тук вече беше коментиран този въпрос и искам да Ви кажа, че за един високо квалифициран труд, какъвто примерно е трудът на съдиите във

Върховния административен съд има дела, които са без такса, частните жалби нямат такса, а искам да Ви кажа, че разглеждането на една частна жалба не е проста работа, може би така звучи отстрани, не е. Понякога изисква много по-точно толкова сериозен труд, колкото в написването на един съдебен акт от 10-20 страници. Няма да се впускам в подробности, защото те така само ще утежнят, така че аз мисля, че могат да бъдат намерени резерви и дори ако не постигнем някакво окончателното решение в днешното заседание и в днешния дебат, да предвидим може би заедно какви следващи стъпки бихме могли да предприемем, за да постигнем желанието и предвидения в закона ефект.

И само в заключение ще кажа, че в актуализираната Стратегия за съдебната реформа е предвидено автоматично актуализиране на възнагражденията в магистратурата, което надявам се да залегне в закона и тогава ще ни спести подобни спорове и дискусии. Вижте, спорът е в добрия смисъл на думата, не го приемайте като противоборство. Нормално е да имаме различни становища. Благодаря ви.

ХРИСТО ИВАНОВ: Благодаря Ви, г-жо Ковачева.

Г-жо Найденова, ще дам първо думата на г-жа Итова, защото не се е изказвала.

Заповядайте, г-жо Итова.

МИЛКА ИТОВА: Аз ще бъда съвсем кратка. Изключително съм доволна от това, че г-н министъра няколко пъти повтори, че Вие имате законодателна инициатива, ние не. Доволна съм от това, защото много хора като че ли не го разбират. За съжаление ние през 2013 г. направихме няколко законодателни предложения за промени, които все още не са внесени в Парламента, това е пети министър на правосъдието. Част от тези

законодателни предложения, които ние сме направили биха спестили доста пари в бюджета по отношение на конкурсите и атестирането, както и влизането на външни в системата, както за това говори г-н Иванов. Ето защо много се надявам на Вашето съдействие, тъй като Вие повторихте, че имате право на законодателна инициатива, ако тези предложения не бъдат внесени като промени в ЗСВ се надяваме на Вашето съдействие да ни подпомогнете, тъй като Комисията по предложения и атестиране във вторник взе решение тези предложения да бъдат внесени директно в Народното събрание под някаква форма, защото смятаме, че е крайно наложително някои от предложенията да бъдат направени. Пак повтарям – те доста биха спестили пари от бюджета по отношение на конкурсите, така че това са няколко неща, по които може да се работи – промени в ЗСВ, приходите от НАП. За съжаление обаче ние това го повтаряме още от началото на нашия мандат и част от тези приходи вече са погасени по давност, знаете, че има срок, в който като се направи възражението те няма как да бъдат събрани, държавните такси.../намесва се Владислав Горанов – за принудително събиране ако внесем, те доброволно ще си ги .../ Милка Итова – съмнявам се, много се съмнявам. Държавните такси има изключително добри практики в Европа, само ще кажа, че например може да се помисли 4,2 % да бъде 4 % на въззивно обжалване, 2 % на първоначално обжалване, това би намалило и делата, така че има опция за дебат и взаимодействие, има за какво да се помисли и могат да се намерят пари по този начин. Благодаря.

ХРИСТО ИВАНОВ: Г-жо Итова, аз сега разбирам защо от ВСС на заседанието на Работната група по ЗСВ никой не е дошъл. /намесва се Милка Итова – нямаме покана!!!/ Христо Иванов – на 10-и е следващото заседание.

Г-н Калпакчиев.

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ: Без да повтарям каквото казаха колегите пред мен, само искам да акцентирам върху това, че на мен лично ми изглежда много опасно и неправилно да се говори за отмяна на чл. 218 от ЗСВ, защото такова правило, това искам да Ви кажа, че такова правило съществува във всички демократични държави. По правило гаранцията затова, че заплатите на съдиите ще бъдат актуализирани според поскъпване на живота /не се чува/ Вече под каква форма то ще бъде регламентирано е друг въпрос, но гаранцията, че заплатите на съдиите ще бъдат актуализирани е основно демократично постижение и съществува навсякъде по света. Аз като пример се сещам навремето преди години как американския Сенат беше забавил с месеци или с почти година актуализирането на заплатите на федералните съдии в САЩ и това беше повод за голямо напрежение и грандиозен скандал, така че аз смятам абсолютно, че е неправилно да се говори, това няма да реши никакъв проблем, напротив – ще бъде много голямо отстъпление от демократичното ни развитие ако се отмени тази разпоредба. Само това исках да кажа.

ХРИСТО ИВАНОВ: Г-н Тодоров.

ЯСЕН ТОДОРОВ: В допълнение на казаното от г-жа Ковачева и казаното от г-н Калпакчиев е моето изказване.

За съжаление с днешния си дебат и с отговорите на министър Горанов ние едно много неприятно послание изпращаме на българските магистрати – пари няма, действайте! Но с дебата по промяната или отмяната на разпоредбата на чл. 218 ние сме на път да им отрежем и перспективата за бъдещо увеличение на възнагражденията. Мисля, че това въобще не би трябвало да подлежи на никакъв коментар, но колизията е страхотна – от една

страна се искат реформи, Парламентът прие актуализирана Стратегия за реформа в съдебната система, непрекъснато ни се дават примери с Европа и със съседна Румъния да станем като тях, да се борим с корупцията, да вкарваме лошите в затвора и т.н., но едно елементарно сравнение с абсолютни стойности на възнагражденията на магистратите в Румъния и в България, които са сравними държави ще покаже, че разликата е сигурно два пъти в полза на румънците, така че за да накараме българските магистрати да работят, те трябва да имат перспектива и за добро заплащане, защото първата и най-важна антикорупционна мярка е адекватното заплащане.

ХРИСТО ИВАНОВ: Благодаря, г-н Тодоров.

Г-жо Найденова.

СОНЯ НАЙДЕНОВА: Ще бъде максимално кратка. Г-н министър на финансите, малко по-рано г-жа Стоева Ви отправи няколко въпроса, може би аз не открих във Вашето изложение след това отговор, но това е друга тема. Не ми се ще простото съвпадение на времето на този дебат, който водим днес след дебатите вчера в Парламента някак си да се опитва да ни представи в ролята на злодеите, тези, които не разбирайки икономическото състояние на държавата искат пари. В интерес на истината инициативата за тази среща започна много по-рано, както и призивите, които сме отправяли към Министерство на финансите за привеждане на възнагражденията в съответствие, те не са от днес, не са от миналата седмица, процесът започна още миналата година месец април, с една много детайлна икономическа обосновка, която би трябвало да разполагате в Министерство на финансите. Това искане се повтори и в бюджетната процедура в края на 2014 г. и тогава милионите бяха значително по-малко от

тези, които в момента дебатирате, бяха около 26, имаше дебати в Парламента, имаше предварителни разговори и в Министерство на финансите преди Вие да изготвите Законопроекта за бюджета за 2015 г. и тогава не срещнахме разбиране, сега сме стигнали до тази ситуация, при която сумата нужна за привеждане на заплатите в съответствие е доста по-голяма от тази, която беше до края на миналата година. Аз съм съгласна с колегите, че не би трябвало ние да водим дебата за чл. 218, защото това винаги е най-лесното решение, както е казал нашият мъдър народ “и ножа, и хляба, и сиренето не са в нас”, ако Вие решите да го предложите и Парламента да го одобри това би могло да се случи, но едва ли това ще е най-доброто послание на фона на оценката, че съдебната реформа и съдебната власт са приоритет за правителството и за Парламента, което означава, че трябва да се положи и нужната държавна грижа. Спомена г-н Тодоров Румъния, ще си позволя да цитирам данни от външни източници, официални, например Доклада на Еврокомисията за напредъка на Румъния, оповестен едновременно с доклада на Комисията за България през месец януари тази година, в който в техническото приложение в раздел “Ресурси” пише следното: бюджета за съдебната система, предполагам, че е под опеката там на министъра на правосъдието, поне така пише, показва увеличение от 3,6 % през 2013 г., както и 5,6 % през 2014 г., т.е. един темп на увеличение поне две години. Малко по-надолу чета: инициатива по споразумение или проект със Световната банка за обявен проект “Съдебна реформа” с договорени 16,5 мил. евро за 2014 г. за инфраструктурни подобрения на изброени съдилища в Румъния за развитие на информационните технологии, което показва, че има и други възможности и други ресурси за финансово стимулиране на

съдебната власт, освен апела, който Вие отправяте за някакви вътрешни ресурси, за които ясно от колегите, които по-рано се изказаха, че трудно бихме могли да намерим, в рамките на този бюджет, който по изложени вече съображения в края на годината би се оказал и фактически в много по-малък размер от одобрения от Народното събрание в края на миналата година. Така, че наистина е хубаво вместо да говорим за отмяна на текста на чл. 218, който може би не изглежда много добре във Вашите очи, надявам се да е само във Вашите, да се съсредоточим върху намиране наистина на решение да го изпълним, а не да го отменяме. Благодаря.

ХРИСТО ИВАНОВ: Заповядайте!

ЛОЗАН ПАНОВ: Благодаря Ви. Ще бъде съвсем кратък. Първо благодаря на министъра на финансите, че е тук сред нас, защото само в един дебат могат да се вземат решения и е добре да се чуят мненията на страните, макар че може би колегите биха уважили повече да не дойдете, но да уважите предложенията.

Ще започна само с това, че разговорът премина точно като живота на Швейк, той отглеждаше кучета, след това влезе в болница, за да спаси казармата, после отиде в армията, а-хъ-хъ да го обесят, но накрая спечели медал, не му го връчи кайзера, няма значение. Важното е в един дебат да се стигне до решение, поне това, което аз търся и мисля, че според мен те се оформиха няколко решения, поне според мен, едното е за чл. 218. Мисля, че за промяна на чл. 218 не бива да се говори, това е първото решение. И второто нещо, което е по отношение на събираемостта на вземанията, ако наистина се прояви по-голяма активност и няма приоритет да кажем за другите органи примерно от изпълнителната власт, например това е един ресурс, който може да бъде използван и тук мисля, че имате резерви, които можете да активизирате. Също

нещо, което според мен е важно то е с таксите. Наистина когато става дума за държава в криза в този момент трудно могат да се увеличат таксите, но все пак, за да не се претендира, че се препятства достъпа до правосъдието, но ако таксите бъдат сравнително ниски на първите инстанции, но този, който иска пък и институционален контрол впоследствие да се увеличат в тях, това е също едно възможно решение, което ще помогне на самата система.

И най-накрая тук става дума за отношение към съдебната власт и за юристи, които работят в нея, които нямат друг начин да придобият доходи, защото по закон това им е забранено. Сигурен съм, че решенията ще могат да се вземат, защото това е идеята на един дебат, като се води дебата да се чуят страните, независимо от това, че по някой път тонът може да се промени, това е съвсем нормално. Когато има дебат добре е да има решения, смятам, че могат да бъдат намерени. Благодаря ви.

ХРИСТО ИВАНОВ: Колеги, да кажа няколко неща и аз, понеже досега се придържах към ролята си на водещ.

Първо, аз бях леко скептичен като научих честно казано от медиите за тази инициатива, тъй като по-добре е първо на техническо ниво да се проведат някакви разговори, преди да се изправим пред камерите, но може би всъщност не се получи толкова зле в крайна сметка, защото за мен се очертаха наистина няколко неща, по които се радвам, че нямаме спор. Най-важното от тях е, че нямаме никакъв спор, че поддържането на високо заплащане на магистратите е важна политика, свързана с доброто качество на правосъдието. И тук много се радвам, че в крайна сметка всички сме обединени, че ние трябва наистина да се стремим съдебната система, както и целия публичен сектор да има

само хора, които разчитат единствено на заплата си, а не на нещо друго.

На второ място наистина не мисля, че извън този метафоричен стил, на който на моменти се отклоняваше дискусиата става дума за отмяна на логиката на чл. 218, друга тема дали механизмите, които трябва да се използват за постигането на тази цел могат да бъдат обсъждани, но това е друга тема.

Нещо, което г-н Георгиев каза и после и г-жа Ковачева, а и г-н министър Горанов, имаме конкретна задача и това е да намерим пари да се случи това увеличение и аз наистина искам да призова към това да набележим стъпки към търсенето на тези финанси. Наистина имало е, изработвани са конкретни предложения за промени в таксите, аз предлагам да ги огледаме сега за тяхната актуалност и до края на следващата седмица да ги обявим за публична дискусия. Не съм сигурен до каква степен при балансирането нетния ефект какъв ще е, колко ще бъде голям, но това трябва да се направи.

На второ място наистина трябва да влезем на експертно ниво на дискусия за повишаване на тази събираемост, за която стана дума. Аз съм сигурен тук, че ще имаме съдействие на Министерство на финансите, можем да мислим да включим по-добре ресурса на държавните съдебни изпълнители в това отношение, което така или иначе няма достатъчно работа. Трябва да търсим и на мен ми се иска някак си това да бъде заключението от този разговор, задачата е ясна, трябва да се намерят резервите, ресурсите за постигане на законовата цел, това по никакъв начин не бива да се поставя под съмнение, докдето можем да намерим някакъв ресурс и се надявам да можем да работим на техническо ниво оттук нататък в този план. Аз от гледна точка на това, което

Министерството ще направи е, че наистина се ангажирам до края на другата седмица за съществуващите предложения, с известна актуализация за промяна на таксите да бъдат обявени за публична дискусия, така че да видим по-широко мнение и се надявам да можем да се договорим на експертно ниво за събираемостта, някакъв разговор да тръгне. Това е, което исках да кажа.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Един заключителен коментар ако приемем, че затваряме дискусията днес.

Първо – с удоволствие ще дойда отново пред камерите или зад тях, да изговорим какво заедно можем да свършим за подобряване на състоянието. Проблемите ви не са ми чужди и не са само ваши. Коментарът ми относно чл. 218 не трябва да се разбира като това, че някоя инициатива ще се предприеме днес или утре в тази посока, той си е принципен и съдържа следното съдържание – средните величини като отправна точка за определяне на определени субординации на икономически показатели, в случая възнаграждения на ръководството на държавата или на магистратурата не са подходящите измерители, защото не мерят правилно съотношението между реалното състояние на обществото и това, което то трябва да заплаща, за да се изпълняват основните държавни функции. Това касае всички власти, всички органи на държавна власт, същият е проблемът и тук, защото нищо не налага от житейска гледна точка, нито инфлацията, нито ръста на брутният продукт, нито нарастването на разходите на държавния бюджет такова увеличение, което законът го налага, но житейски законът не си изпълнява функцията да измери правилно съотношението. Аз съм сигурен, че трябва да има автоматичен механизъм, гарантиращ нарастването на възнагражденията на магистратурата, в съответствие с развитието на обществото и тази пропорция трябва

да мерим някак. Предложеното от 1994 г., откогато има и Закон за ДДС между другото, предложеното съотношение да се мери през средните величини очевидно не е най-доброто и повтарям коментара си, че то не е най-доброто дори и по отношение на начина, по който формираме отношението си към нашите родители, пенсиите. Средните величини не дават реалният измерител, тъй като в случая нарастването на тази средна величина, която задължава да прилагате законодателното решение на чл. 218 може да се увеличи и по причини, различни от увеличаването на благосъстоянието на обществото, ние всички сме най-малко общократно на цялото общество, така че аз няма да предлагам нещо, което ще ви оцети. На въпросът обаче трябва ли да изпълним закона, нямам как да кажа отговор “не”, на въпросът обаче имаме ли парите, отново казвам – не. И се заключаваме сами в едно несъвършено законодателно решение, но само законът може да ни даде свобода да изпълняваме своите функции като държава. И очевидно законът обаче не постига справедливостта и не мери точно съотношенията. Това ми беше коментара, няма да предлагам никаква промяна на чл. 218, аз съм уверен, че нарастването на възнаграждението на магистратите трябва да има обективизъм, за да не зависи от конюнктурни решения на другите власти, сегашният механизъм обаче очевидно не го мери коректно и ви вкарва в неприятния за вас дебат, неприятният за вас дебат да сте непропорционални на дебата, който се води между изпълнителната и законодателната власт в момента. Благодаря ви.

ХРИСТО ИВАНОВ: Благодаря на г-н Горанов за участието.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ: Хубав ден!

/От залата излиза Владислав Горанов/

ХРИСТО ИВАНОВ: Колеги, преди да продължим преди почивката искам да се извиня - наистина сега проверих и специално на г-жа Итова за репликата си отпреди малко – поради някаква техническа грешка, която не ми се коментира, но ще я коментираме в Министерството, не сте били надлежно уведомени за заседанието, и Прокуратурата. Абсолютно неприемливо е това и затова най-официално се извинявам, насрочвам следващото заседание за 10-ти, това е било организационно в голяма степен, никакви решения не са взети. Ако искате можем да проведем заместващо заседание утре или да го оставим за 10-ти, което е вторник. Наистина отново, най-искрените ми извинения, абсолютно недопустимо е това, което се е случило.

Ако искате почивка сега.

ГЛАСОВЕ: Да гласуваме.

ДИМИТЪР УЗУНОВ: Колеги, от името на комисия “Бюджет и финанси”, също от името на Правната комисия, тъй като заедно работехме по проекта на решението, предлагам ви да гласуваме предложението като решение проект.

ХРИСТО ИВАНОВ: Приема се.

/След проведеното явно гласуване/

1. ОТНОСНО: Решение по допълнителна точка 8.2. по Протокол № 8 от заседание на ВСС проведено на 19.02.2015 г.

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

РЕШИ:

1.1. ПРИЕМА проект на актуализирана Таблица № 1 на ВСС / за определяне на максималните основни месечни работни

заплати на съдии, прокурори и следователи/, в съответствие с изискванията на чл.218 от ЗСВ

1.2. ПРИЕМА проект на актуализиран Класификатор на длъжностите в администрацията по чл. 341 от ЗСВ.

1.3. ПРЕДЛАГА Проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на съдебната власт за 2015 г. с приложена финансова обосновка.

Същият да бъде изпратен на Министъра на правосъдието.

Мотиви: Висшият съдебен съвет определя възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите, което е едно от основните му правомощия, предвидени в чл. 30, ал. 1, т. 8 ЗСВ.

В чл. 218, ал. 1 и 2 ЗСВ са определени основните месечни възнаграждения, които са максимални за председателите на Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор и директора на Националната следствена служба и размерът на основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност. Съгласно чл. 218, ал. 3 от ЗСВ възнагражденията на останалите длъжности в органите на съдебната власт се определят от Висшия съдебен съвет.

За периода от м. юли 2102 г. до м. януари 2015 г., през който възнагражденията в магистратурата не са привеждани в съответствие с изискванията на чл. 218, ал. 2 и 3 ЗСВ, справките от Националния статистически институт,

постъпили във Висшия съдебен съвет, сочат, че е налице промяна във фактическата база данни за актуализиране на основното месечно възнаграждение за най-високите длъжности в органите на съдебната власт по чл. 218, ал. 1 и на размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност по чл. 218, ал. 2 ЗСВ.

Висшият съдебен съвет е длъжен да определи минималното основно месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност според правилото на чл. 218, ал. 2 и конкретните възнаграждения на магистратите в органите на съдебната власт в рамките, очертани в чл. 218, ал. 1 и 2 ЗСВ. Правомощието на Висшият съдебен съвет по чл. 218, ал. 3 ЗСВ е правно регулирано – чл. 30, ал. 1, т. 8 и подчинено на стандартите за независимост на съдебната власт, гарантирана със законовите разпоредби – чл. 117 КРБ и чл. 16 ЗСВ.

Предвид обективните данни за промяна в базата, на която се определя минималното възнаграждение в органите на съдебната власт и с оглед законовите разпоредби, Висшия съдебен съвет следва да вземе решение да актуализира възнагражденията в магистратурата в съответствие с изискванията на чл. 218 ЗСВ. Неизпълнението на това задължение би означавало неизпълнение на едно от основните правомощия, възложени на Висшия съдебен съвет. Като допълнителен аргумент трябва да се подчертае, че изискването по чл. 218, ал. 1 ЗСВ за актуализиране на възнагражденията на лицата по ал. 1 се спазва, т.е. няма причина за различен подход към съобразяване и прилагане на законовите разпоредби.

Задължението по чл. 218, ал. 2 и ал. 3 от ЗСВ, Висшият съдебен съвет следва да изпълни като приеме актуализиран проект на Таблица № 1, в съответствие с данните на Националния статистически институт. Това решение ще гарантира спазване на стандартите за независимост на съдебната власт, заложен в националното законодателство и на европейските принципи и изисквания да се осигури статут и възнаграждение на магистратите съобразно достойнството на тяхната професия и тежестта на отговорностите им.

Същевременно разпоредбите на Закона за публичните финанси – чл. 19 и чл. 102, не позволяват Висшият съдебен съвет да приеме самостоятелно решение в изпълнение на правомощията си, без актуализиране на средствата, предвидени в бюджета на съдебната власт за 2015 година.

В тази насока Висшият съдебен съвет не за първи път предприема действия в опит да изпълни възложеното му правомощие по чл. 30, ал. 1, т. 8 ЗСВ така, както изисква разпоредбата на чл. 218 ЗСВ.

С решение по доп. т 17 от протокол № 15/03.04.2014 г., Висшият съдебен съвет, въз основа на подробни мотиви, е приел проект на Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на съдебната власт за 2014 г. с приложена финансова обосновка, необходими за актуализиране на възнагражденията в органите на съдебната власт.

С решение по доп. т 13 от 55/27.11.2014 г., Висшият съдебен съвет, в съгласувателната процедура относно Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на

законопроект за държавния бюджет на Република България за 2015 г., е изразил изрично становище, че към този момент са необходими 25.4 млн.лв. за актуализиране на работните заплати в органите на съдебната власт от 01.01.2015 г. Посочил е, че заплатите в органите на съдебната власт не са актуализирани от 2012 г., с което се нарушават разпоредбите на чл. 218 от Закона за съдебната власт и е предложил на Министерския съвет на Република България да преразгледа становището си по Проекта за бюджет на съдебната власт за 2015 г. и да завиши разходната част с 33.4 млн.лв., които ще осигурят нормалното функциониране на органите на съдебната власт в условията на рестриктивен бюджет.

Висшият съдебен съвет, в изпълнение на функциите по чл. 16 и чл. 30, ал. 1, т. 8 ЗСВ, намира за необходимо отново да предложи проект на ПМС, за извършване на корекция по бюджета на съдебната власт, свързано с привеждане в съответствие на основните заплати в съдебната система, спрямо актуалния размер на средната месечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера, съобразно изискванията на чл. 218, ал. 2 и ал. 3 от ЗСВ.

.....